

ՄՈՒՌՃ

Գ Ր Ա Կ Ա Ն
ՀԱՍՏԱՐԱԿԱՆԱՆ ԵԽ ՔԱՂԱՔՈՒԱՆ

Ա Մ Ս Ա Գ Ր Ի
(Նոր ըլջան, Արդ տարի)

Խմբագրութեան անդամներն են՝ պ. Լինու
Ամբողջական և էլու:

Բ Ա Ժ Ա Ն Ո Ր Գ Գ Ի Ն Ը

ՊՈԽՈՎՏԱՑՈՒՄ՝	տարեկան	10 ռուբի
»	կես տարեկան	6
»	1 ամսուան	1 »
ԱՐՑՈՎՈՒՄՆ՝	տարեկան	12 ռուբի
»	կես տարեկան	9 »
»	1 ամսուան	1 » 20 4-

«Մուրճ» ամսագրին կարելի է գրաւել թի.
ալիսում խմբագրութեանը (Գանգովակայա փողոց,
№. 21, ա. Ձմեռի շաղացի):

Ամսագրութեան ԱՅ, ՏԵՂԵՐԻՑ պէտք է դիմել
Տիփուսի, ան րедакցիո յշրալա «Մորչ»,
Արևագլուխան» Tiflis, Rédaction de la re-
vue «Mourtch».

ՊՈԽՈՎՏԻՆ. - Ով ժողովածով է հուսաստա-
ծում տարեկան թիմածորդագրութիւնը (10 ռ.)
զմարել միամուազ, կարող է տալ մաս-մաս
(սկզբու 5 ռ., մայիսի 1-ին 3 ռ. և յուլիսի
1-ին 2 ռ.):

Հասցէն փոփոխու համար պէտք է ուղարկել 40 հ. .

ԱՊԱՌԻԿ կամ 28 ի ոչ որի չէ ուղարկում
«Մուրճ»:

Խմբագիր հրատարակիչ
Կ. ԿՐԱՍԻՆԻՆԵԱՆ

Ա Զ Զ Պ

Կը յայտարարենք որ Ռուսաստա-
նի մեր գործակալն է ՄՌԵԱԿԱՄԱՓԻ
Զ. Գալուստեան. ով որ կը փափագի
«Բազմավէպորի և «Գեղումի»ի բա-
ժանորդագրութիւ, դիրքութեան համար
կարող է դիմել իր այս հասցեին

M.r Kaloust Kaloustian
T I F L I S

ՏԱՐԱՉ ԵԽ ԱՂԲԻՒՐ

Ան բոլոր զրական, լաւ ոյերը ընծայեցինք
Հային և Հայութեան օգտակար լինելու հա-
մար, բայց նա մինչեւ այսօր էլ թէկարողացաւ
հասկանել, որ մի մարդ, թէկուզ նոյն իսկ
գերենական ոյերով օժաւած, անկարող է յա-
շիտեան մալ նոյն դրութեան մէջ: Նա մաշ-
ւածմ է սպառառմ, հանգչում և գերջի վեր-
ջոյ անհետանում:

Բայց չէ թէ մենք ովի օժուած էլ չենք գեր-
բանական ոյեր, այլ սովորական մի մահկանա-
ցու ենք, սակայն անհաւն սիրով շաղկաւած
մի գործի հետ, որից օգուտ ունի հայ ծնողը,
հայ մանակը, հայ ընտանիքը:

Մենք աւելորդ ենք համարում երկար խօ-
սել, մեր գործը հրապարակի վրայ է և ոչ երեկ
սկզբան...

Եթէ կամենում էք, որ նրանք չմեռնին,
պարտաւոր եք և հոգալ նրանց ապրուար,
այս է՛տալ այնքան բաժանորդ որ նրա ծախ-
սերը ծանկեն: Զրի ոչ գրաշարներն են շարում:
ոչ տպարանն ապազրում, ոչ թղթավաճառը
տպարանն ապազրում, ոչ նկարիչը նկարում, ոչ կի-
շէներ պարարուածմ և ոչ զօսար տառում:
Բոլորն էլ պահանջում են իրանց վարձն ու
վճարը:

Խեկ հայ հեղինակը, թղթակիցը, մատենա-
գին է միայն պատրաստ ձրէ զրել, աշխա-
տակցել, թղթակցել, միայն թէ հայ թերթերը
չընկափանեն . . .

Մենք այսօր բանում ենք «Աղբեւր» ամ-
սագիր և «Տարաջ» շաբաթթերիթ առաջիկայ
1902 թ. բաժանորդագրութիւնը, խնդրելով մեր
փոքրաթիւ մշտական բաժանորդներին՝ աջակ-
ցել «Աղբեւրն» և «Տարաջն», արածելով
քանակական բարեւում:

Թէ ինչպէս կը հրատարակեն առաջիկայ
առաջին «Աղբեւրը» և «Տարաջը», այդ մա-
սին մենք ոչ մի դաշն չենք կապում մեր բա-
ժանորդների հետ, այդ կախումն ունի բաժ-
անորդների թիւց: Այսքանը միայն յայտնում
ենք, որ նրանք կը հրատարակեն նոյնպէս
կանանուոր, ինչպէս այս անցոյն տարին: «Տա-
րաջը» լւայ կը տեսնի իրավանչիւր շաբաթ
մի թիվ պատկերապարդ էլլցարապահն դիր-
քով: Ընդարձակ տեղ կը տարի հայկական կեան-
քին և պատկերներին: Խաչ «Աղբեւր» նոյնպէս
մըս՝ 2-3 թիւթիւ: Խմբագիր հրատարակիչ
տիգրուն նաշաբեալ:

ԱՌԵՎՐԱԳՐԱԿԱՆ:

Սուրբ՝ Պոռացուած գաւառամասերը երեւան նախանդում - Սեւ լճերի և կղզիների երկրում - Տեղեկադիր վանքապատկան Մարցայ կալուստիք - Սեպուհ Լեռն որբաժայրեր - թ. 8: - Աւագու՞ Հարցատ և Ասեմձին - թ. 5: 6: 7: 8: - ՀԱՅԻՆ Արցօնուած երկարական առաջարկութիւններ Փոքր Ասոյ հարաւարեկեան կողմէ - Արշավառ Ա. Գրոյ Աջ. - թ. 5: 8: - Բնակչութեան Զուարթից եկեղեցին - թ. 1442. - Կարոյ հայ վանքերը - թ. 1447. 48. - ՄԱՅ աղջկանց որբանոց. Ս. Առաքելոց Արշամանոց - թ. 19. - Մասնեվանք. Ս. Ասհակի եկեղեցին, Ս. Դանիէլ վանքը. Ս. Կարապետի Խորոնութիւնը (Եղ.) - թ. 61. - Պուրկան - թ. 66. - Երեկո - թ. 67. - Պիտիզ - թ. 70. - Զեյթունի որբանոց - թ. 71. 72. - Վան - Ս. Կարապետի վանք Կեսարիո - թ. 80. - Պուրկէ (Հայ գպրցներու փակում) - թ. 84. - Սահման - թ. 91. 92. - Զեյթուն - թ. 95. - Վանայ Վարպատյ որբանոց - թ. 98. - Ասքրիկեան Տրիպուսյ Հայք - թ. 1501. - Բաբերդի հայ վանքերը - թ. 102. - Աղմամար - թ. 05. 07. 08. - ՄԵՐԱ Եռէշ (Թեմական զպոց) - թ. 135. - Վաշեան դիլ - թ. 137. 138. - Կարս (վաճառականներն) - Թաւրիզ (Դրապոց-ժաղանքեր) - թ. 137. - Սամազար կղունթ - Եռլաւէր (Գեղուանանեսական) - թ. 144. - Ղրիմ. Ս. Խաչ վանքը - թ. 146. - Ալալցինայի աշեղը - թ. 149. - Ալալցինայի Ս. Գրիգոր եկեղեցոյ կալուստերը - թ. 151. - Ա. Պուր Զայի Բագար - թ. 152. - Դիլիջան - թ. 155. - Տրպագոն - թ. 166. - Օսկանդար - Հինախիզեան - թ. 174. - Նուիի Զորի գել - թ. 175. - Սալմասա - թ. 176: - Արենիւր, Պուրէշ - թ. 4677. - Իզմիր - թ. 92. - Մատենականք. Ս. Ասհակ - թ. 90-94. - Բաշէ, - թ. 96. - Լաշինէ - թ. 97. - ՄԱՅ Ս. Կարապետը - թ. 98. - Բայզէէն Վան - թ. 4704. 16. 25. 29. - Վան - թ. 15. - Արքա - թ. 18. - Տիարպէքիր - թ. 19-27. - Խարբերդ - թ. 33: - Լուսաւ (1901 Գրբ Բ) - ՄԵՐ ՈՐ Սահմանում:

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ:

Սուրբ՝ Կարլ Կանենբերդ «Փոքր-Ասիցի» ընական հարաւարեկեան - Գուսառ Հիրշ-ֆիլէց «Արեւելքից» - Armenia, Travels and studies Լինչ - Առաջարկութիւն Արքանք Տիարպէք - Պատկերազրդ պատմութիւն Հայոց - թ. 8: - ՀԱՅԻՆ ԱՄՈՒՆԵԱԾ Քննադատութիւն Եղանակառարկան Եղանակ գերմ. թագմ. վրայ - ԵԱՅՆ արքանք Ասմեն գուհը - Խաչատուր Արսիվանք Համարական և գրական գործունէութիւնը - Ֆլամարինի, Ուրանիս - Նոր գպրց Ա. Բ.

պրակիներ - Միլտոն, նրա կեանքն և գրական գործունէութիւնը - Հոդին հրմանք բարյուականութեան - Մելիք Յար. Յուշերու ծրար - Խրագիտութեան զարկ - Մարդաբարեկան և աշխատանքի ազնի զինուորը Արքի Ալ. Վելչովիկիյ - Յիշուղութիւններ Վարդանանց տունի առթիվ Ս. Եահազիկեանի - թ. 8-8: - ԲԻՒԶԱԿԱՆԴԻԱՆ՝ «Ապաջնորդ վաճառականաց» - թ. 1444. - Նոր բառցիք Քրանսահայ նար Պէյ - թ. 96: - ՄԵՐԱ ԲԺՇԿ. Վ. Արծրունի և Վաշ ցաւ » «Anatolische Auslässe» Golz թաշն - Գէրորդ Մելիք - կարագեղեան. Գերմանիան. Ընկեր. Տանկահայաւանի համար - թ. 136. - «Chrétiens et Musulmans» թար. L. de Contenson - Ա. Կարարեան «Հաւլուարցոց մատուր կեանքը» - Նուէր մանուկներն և Արշի պատմութիւնը » «Գայլը» - թ. 142. - «Anatolische Skizzen» von Alfred Körte - թ. 144. - «Մայրէնի խոսք» - Կար. Կուսիկեան - թ. 147. - Թ. Ֆասուլեանեանի «Տայը Մերիկ անդէնը» - «Օրէանի կոյոր» Ս. Թառամական - թ. 148. - Բ. Տէր Ղազարեան «Տարածմագակ» - Ցակ. Ղազարեան «Հա վալլ» - թ. 153. - «Բանատէր» - թ. 157. - «Արտեմովիա» Լինչ - թ. 158. - Ի. Պատապիկո «Ֆարանցան սասանոլը» - թ. 159. - Քրիստոնեաների Կիսիւմաններ - թ. 180. - Արենիւր «Ամբրուսը» 8. Գ. Մոմբեան - թ. 4710. 11. 34. 35. - Զրուցարական քերականութիւն անգլ. Եպունի - թ. 24: - Լուլութ (1901 Երբ Բ) - Ֆարանցերի քարցները և նոր գընագուները. - Բննական պատմութիւն Ժիշարու հայ գպրութեան:

ԳՐԻՒԹԻՐ ԲԱԼԱՎԵՆԱԳԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՄՄՐ

1902 ԹՈՒԻՆՆ

ԼՈՅ ԿԸ ՏԵՍԱԿ ՎԵՆԵՏԻԿԱԿ ՄԻՒԹԵԱՐԵԱՆ ՏՊԱԲԱՆՈՒՄ

Հ. ԴԵԼԻՄՆԻ ԱԼԻՇԱՆԻ յիշատակին

ԶԳԱՅՄՈՒՆՔ

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒԻՆ

ԶԳԱՅՄՈՒՆՔ կը լինի զուս բանասեղական: Հրաւիրում ենք բանաստեղծներին աշխատակիցներին Ատանաւորների լոյդունելութիւնը մինչեւ իւթորուար տեսում է: Ուտնաւորների լինուու են ԶԳԱՅՄՈՒՆՔ առույսուն և պարունակող Գինը 1 րումի. լոյս տեսնելուց յիսոյ 1 րը. 50 կուպ.:

Դիմելու են՝ Շուլավեր, Գրիգորի Վալասիան:

ԽԿ Արտասահմանից՝ M. Grégoire Blassiautz, Choulaver (Russie-Caucase) Խնդրում ենք մեր ազգային Խերլիքին իրատարակել ներկայ ճամուցումը. 1-4